

תוכן ענינים

אני לדודי

א	הקדמת רבינו לספרו זה.....	א
ב	קבלת עול תורה והכנה לקראת הימים האדירים ממחרת תשעה באב ואילך.....	א
ג	הכנה דרבה לימי האלול מיום ט"ו באב.....	ב
ד	דרוש לט"ו באב שחל בשבת.....	ג
ה	המשתוקק לעליה רוחנית יכניס עצמו בעולה של תורה ובעול של שמירת הלשון.....	ד
ו	סקירה כללית על מהות העבודה בחדש אלול.....	ה
ז	כמה כללים לימים קדושים אלו.....	ו
ח	עוד הערות נחוצות וכללים ישרים משנה אחרת.....	ז
ט	יוכ"ק בער"ח אלול.....	ח
י	קדושת ימי האלול נסוכה מא' דר"ח ודרך העבודה לנכנס לימים מקודשים אלה.....	ט
יא	בפרוס ר"ח אלול.....	י
יב	מעבודת חודש אלול - התגברות על הטידות הגשמיות.....	יא
יג	לתחילת ימי האלול.....	יב
יד	ענין התעניות בחודש אלול.....	יג
טו	לימוד תורה מצות ומע"ט של ימי האלול הם אבני הבניין של ר"ה.....	יד
טז	חיזוק בתורה ועבודה כהכנה הראויה לקראת הימים הנוראים.....	טו
יז	שבת באלול - משונה ונעלה תשובה של ער"ש בחודש אלול.....	טז
יח	באשמורת שבת אהגה בכך.....	יז
	אלול וימים נוראים - לא הביט אוון ביעקב ולא ראה עמל בישראל.....	יח

הגיגים ורעיונות לכללות ימי אלול ור"ה שנכתבו במשך הרבה שנים והועתקו ברובם כאן, גם אם יש בהם דברים כפולים, ויש כאן מ' סעיפים...	יט
דברי חיזוק לעבודת אלול.....	כ
זמן פתיחת י"ג תיקוני דיקנא דעתיקא.....	כא
רשימה משנה אחרת בסגנון אחר.....	כב
ענין ב' וג' אלול, כוונתם ותעניתם וסדר העבודה כשחלו ביום שב"ק.....	כג
בענין הנ"ל ממה שמצאתי אצלי בנוסח אחר.....	כד
התעוררות לחודש אלול ויום הדין.....	כה
ראשי פרקים לחיזוק ימי האלול.....	כו
התעוררות עם חלוף מחצית ימי האלול.....	כז
המלכת הקב"ה ע"י תיקון העולם בגילוי טובו וחסדו יתברך.....	כח
טכסיסים לרומם ולקדש את ימי האלול ימי החול ושבת.....	כט
ישים לפניו שאין לו אלא ימים קדושים אלו, כמותם לא היו וכמוהם לא יהיה.....	ל
עצות ישרות לרומם את ימי האלול.....	לא
התעוררות להכין הלב לתפילות הימים האדירים.....	לב
רישומים של דברי חיזוק, עצות ישרות ומחשבות טובות לימי האלול. מלוקטים מרשימות של כמה שנים.....	לג
דברי התעוררות לימי האלול מחולקים לפי ימים.....	לד
יצייר בעצמו כי כל מעשיו ומחשבותיו נרשמים כאן לספר הנהגות.	
הדרך לסגל מחשבה זו.....	לה
תפילה שלימה בלא שום חסרון ודילוג ובגנות הקובעים סדר דילוג.....	לו
לצעירים המבקשים לנוס מתוך פחת מעשיהם.....	לז
סגולת התפילה בהיות הפה נקי וטהור.....	לח
ישים אל לבו כי כל עבודת האלול, לו בלבד ניתנה ואין לו ימים אחרים זולתם ואין לפניו אלא יום זה.....	לט

מ	יבקש אדם רחמים שיעלה בידו לקיים כל המצוות התמידיות בשלימותם פנימי וחיצון..... ק
מא	עצות ישרות בענין קבלות שצריך אדם לקבל על עצמו וטיבן..... קג
מב	להתחזק במצות לדון חבריו לכף זכות..... קה
מג	להתגבר מאד על תחושת ירידה ורפיון לקראת סוף חודש אלול..... קו ח"י אלול ואילך - י"ב ימים אחרונים של השנה.
מד	דברי התעוררות בכמה פנים ובחינת עבודת הימים..... קז בשמירת הלשון יכופר כל עוון * להרבות בזכותים ובמצוות * חסד עשה הקב"ה עם בריותיו שגזר דינם ליום ר"ה * לימוד מצוות הלכות עם דקדוק המעשים יצירה נפלאה לעבודת הבורא * ערך יראה חיצונית שקובע אדם על פניו * חייב אדם לראות את עצמו כאילו איתו בלבד כרת הקב"ה ברית * ישים כל מגמתו בעבודת יום זה, כמו אין לפניו אלא הוא * עבודת הימים - מגמה פרטית וכללית.
מה	שפעת רגשי הקודש תלויה בשורשו האלוקי של האדם..... קיז
מו	מאד יתחזק בשמירת שבת זו במעשה בדבור ובמחשבה וסר עונו וחטאתו תכופר..... קיח שבת האחרונה של השנה.
מז	עוד בענין חיזוק לשמירת שבת במעשה דיבור ומחשבה..... קכ
מח	האדם עולם קטן ובתיקונו שלו עצמו הרי תיקן אף את ההויה במקצת..... קכב
מט	שתהיה יראת ה' על פנינו כפי סגולת הזמן וטיבו..... קכד
נ	בכל עת שעוסק במצוה פלונית יתן דעתו אך ורק עליה לקיימה בכל ההידורים והדקדוקים..... קכו
נא	מקצת הנהגות הנצרכות ליום הגדול והנורא של ראש השנה..... קכז
נב	תפילות הימים האדירים, יתד שהכל תלוי עליו..... קל"ב
נג	מהות הבקשה לגילוי כבוד מלכותו..... קל"ה
נד	כל התפילות יהיו בלשון תחנונים..... קל"ז

נה	סגולת התשובה בימים אלו וחובתה בשעה שהקב"ה ממציא עצמו אלינו..... קלז
נו	ראש השנה - תחילה וראש לפדיון נפשנו..... קלט
נז	חילוק בחי' הדין של שני ימי ר"ה..... קמ
נח	תשובה - להשוות המעשים למושכלות..... קמ
נט	קדושת הפה והברית יתד שהכל תלוי בו..... קמ
ס	תמצית נוראות ראש השנה..... קמא
סא	בכיה של היחיד על מצוקותיו גם הם מעניינו של יום..... קמב
סב	בענין הנ"ל משנה אחרת..... קמב
סג	בטוחים שיעשה להם נס - כללות האומה..... קמג
סד	תפילה עם כוונות האריז"ל והרש"ש וכו' בימים נוראים..... קמג
סה	גודל תוקף תפילות הימים הנוראים..... קמה
סו	שלא להסיה דעת מהדין והמשפט..... קמו
סז	קיום מצות תשובה חייב שיהיה לו רושם מעשי על מכלול הנהגתו..... קמו
סח	יכלכל עיתותיו ורגעיו של שני ימי ר"ה בסדר תקיף ונכון..... קמז
סט	הנהגות ישראל לימי ר"ה ועשי"ת..... קמח
ע	כללות מעשה העבודה - שלש בחינות לתשובה הנדרשת בימים אלה..... קמט
עא	עד מתי נשכבה בבשתנו ותכסנו כלימתנו..... קנא
עב	שבת שובה..... קנב
עג	עשרת ימי תשובה - קיום העולם כולו ע"י התשובה..... קנד
עד	תשובה מאהבה במסירות נפש - תנו עוז לאלוקים..... קנו
עה	והסירותי לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר..... קנז
עו	בענין התשובה - תשובה שלימה על כל עיקריה על חטא אחד, עם קבלה לעתיד גמורה ומוחלטת על הידור אחד..... קנז
עז	קונטרס התשובה..... קנט
עח	מכתב בצאת ובכוא השנה שכתבתי לאחד מצדיקי דארעא קדישא..... קעא

עט	מכתב ידידות ותכנון התעוררות לקדושת הימים האדירים.....	קעז
פ	מוסר השכל לימי התשובה.....	קעח
פא	תפלה באלול אחר תיקון חצות.....	קעט
פב	נוסח תפלה לימי אלול.....	קפ
פג	בכל דיבורך דעהו.....	קפב
פד	כמה הנהגות קודם הסעודה למתענים בחודש האלול ולאינם מתענים.....	קפב
פה	לקט רשימות מכמה מקומות.....	קפג
פו	בענין עבודת יום שמיני עצרת.....	קפה
פז	במחילת עונותיהם של ישראל הבריאה כולה מתאזרת בשמחה.....	קפז
	שלשה פרקים מועדים לפורענות שיתרשל האדם מקיום קבלותיו הטובות.	

לנפש תדרשנו

הקדמה קצ

ראש השנה תשל"ו שחל בשבת קצג

אזהרה שלא לקבוע אסיפת חברים קודם תקיעות * בשעות ראשונות של יום ר"ה חוזרת ההארה כמו בזמן אדה"ר קודם החטא, והרי זה זמן המסוגל לתשובה * כמה מיני חסדים בקביעת הדין ביו"ט של ראש השנה * כל השומר שבת כהלכתו מוחלין לו על כל עונותיו * כהלכתו היינו בדיבור מחשבה ומעשה * קבלה בדבר פרטי והעיקר בדבר כללי המשנה מהותו של האדם * ואין לך גדול לענין זה משמירת הפה.

ראש השנה תשל"ז שחל בשבת רג

דברי חז"ל שבר"ה יעשה האדם עצמו כעולה, והנרצה בזה להקריב כל רצונותינו לגבוה * לא יתן האדם דומי לנפשו אפילו כמעט רגע בשני המעל"ע של ר"ה אלא רק בהרהורי תשובה, בקבלת עומ"ש בתורה ובהתאמצות בתפלה * לא יהיה אכזר על עצמו ולא על כלל הציבור, במניעת התשובה והנמשך מזה * יחזר אחרי חיים גופניים מתוקנים, כי בלעדיהם לא ישרים מדרגתו הרוחנית * יקבע בעצמו להיות מבני עליה שבדור * מעלת מעשה קטון בזמן הזה, לאין שיעור ממעשה גדול בימים ראשונים.

ראש השנה תשל"ח רפ

הכנה למצוות שופר, מחשבות טהרה והרהורי תשובה * בקיום מצות שופר כהלכתה אחרי תשובה כחודו של מחט, יפתחו לנו פתחו של אולם לתשובה שלימה * מהות המלכת הקב"ה, תיקון העולם ע"י תשובה להיותו כולו טוב, שהוא גילוי מלכותו יתברך מקור הטוב, ועי"כ יידע כל פעול ויבין כל יצור כי מלכותו בכל משלה * איתרעותא דלתתא למלכותו יתברך, מידות טובות ונימוסים מתוקנים.

ראש השנה תשל"ט רמז

דברי היעירות דבש על נוראות פעולת השופר * דברי הרש"ש בחובת התשובה בשעה זו * המתירשל מתשובה מוסיף חרון אף על כל הנידונים אחריו, ואחריות גזר דינם עליו * התשובה הנדרשת עתה היא במדרגה קלה * דברי חז"ל שאין

הקב"ה דן את האדם אלא לפי שעתו ולא ע"ש העתיד * מן הירושלמי נראה שכן הוא אף כלפי העבר, וביאור הדבר * בשעה שחיי האדם תלויים לו מנגד, הרי מגלה בעצמו כוחות הטמונים בו, ולפיכך החלש יאמר גיבור אני בעת ובעונה הזאת.

ראש השנה תש"מ רכא

כשאין לנו קול שופר, ההכרח להתעורר בדברים, גדול יותר ודברי הלקט יושר בענין זה * המצוות התדירות והזמניות הם מציאות בעולם זה, וביטולן הוא עושק מן העולם ומן עצמינו, וע"ז תפילתינו: למען נחדל מעושק ידינו * אשרי העם יודעי תרועה, שהם יודעים פעולת השופר אע"פ שאינם יכולים לקיים המצוה * עשויה שבת שתהיה סניגור של אדם בשעת דינו, כפי שעמדה לאדה"ר בשעת דינו * תוקף הסנגוריה לפי שיעור החיזוק בשמירת השבת לפרטיה * להתחזק באיסור דברים בטלים בשבת * יעמיד אדם עצמו כמי שרבים צריכים לו, וזאת ע"י חיזוק בתפילה שעי"כ מוריד השפע לכל העולם, או הקפדה בדקדוק קיום מצוה שממנו יראו וישכילו לקיים אותה מצוה בשלימותה.

ראש השנה תשמ"א רכב

עבודת השופר שהשוותה כעבודת כה"ג לפני ולפנים, הרי זה כלפי כל איש ואיש מישאל השומע תקיעת שופר * עלינו לנהוג דומיא דכה"ג בפרישה ובחיובו שלא לצאת מן המקדש * דברי המאירי על חובת התשובה ביום זה * מלבד תיקון איזה פרטים, עיקר התשובה תהיה להעלות כל העבודה, בכונה ובמעשה לדרגה עליונה יותר * הנשאר במדרגתו לא יחזיק בה, אלא יירד פלאים * דברי שעה"מ שבהרהור תשובה מרחם הקב"ה על האדם ודנו כפי שעתו.

ראש השנה תשמ"ב רלג

דברי רבינו יהונתן על האש הגדולה המלהטת קודם תקיעת שופר * ועתה למה נמות כי תאכלנו האש הגדולה הזאת * רצונו ית' שהכל יתחיל ע"י התחתונים והוא יגמור בעדינו לטובה ע"י השופר * ערך הדמעות, 'וכבה גחלי אשמותי בנוזלי דמעותי' * ע"י קבלה להגביר חיילים בחסד, יושפעו מים מברכה העליונה לכבות אותה אש * החסד הגדול שיש לנו לקיים בר"ה הוא תשובה המכרעת את כל העולם לטוב * התשובה בר"ה אינה רק אמצעי לזכות בדין אלא מטבעו של יום זה * התעוררות לעשיית חסד בכל פרטיו בשנה הבאה ובחסד ואמת יכופר עוון.

ראש השנה תשמ"ג שחל בשבת.....רלז

כל תיקוני השופר נעשים ממילא ביום זה, כי הממשלה ביד חכמים ניתנה * מנהג חסידים לכוון בשתיקה כוונות השופר * מנוחת השבת לקבוע בנפשינו אמונת חידוש העולם, תכלית הבריאה שהקב"ה כמלך על עבדיו, תכלית השופר המלכת הקב"ה, הרי שזכרון אחד עולה לכאן ולכאן * הבריאה עומדת למשפט על המשך קיומה ואין הדבר תלוי אלא בנו לקיומה בטוב השלם * כל צבא השמים עומדים לימיננו לסייענו על התשובה * נקבל ע"ע להיות עבדי המקום בכל חושינו, ראייה שמיעה דיבור, באחדות גמורה בין כל עבדי המקום * נגביה מעשינו לפי ערך השגותינו.

ראש השנה תשד"מ.....רמב

אף שבכל השנה אנו מקבלים מלכותו ית', מ"מ ע"י ההמלכה בר"ה נשאר רושם ההמלכה עלינו בכל השנה כולה * חסד עשה הקב"ה עמנו שיום המלוכה משולב עם יום הדין * אמרו לפני מלכויות, לטובתכם, כדי שאוציאתם זכאים בדין * קבלת מלכותו ית' אינה יכולה להסתיים באמירת מקראות לחוד * דוגמת חיילי המלך המדקדקים בלבושם בדקדוק גמור, אנן בדין נקבל ע"ע לרקדק בפרטי המצוות, אותם הנראים כפעוטים בעינינו, ותלי תילים תלויים ועומדים עליהם * מתפילתו של אדם דבר יום ביומו, ניכר אם הוא מכלל חיילי המלך * שלשה אלה אנחנו מבקשים, מלכות שמים המתגלית ע"י מלכות בית דוד וע"י השראת השכינה בבית קדשינו ותפארתינו.

ראש השנה תשמ"ה.....רמח

צריך האדם לדבק עצמו בקב"ה להיות כאחד, ואז ירחמו עליו * אין הקב"ה דורש מאיתנו אלא דברים, וע"כ נקרא כולנו: הננו שבים אליך עתה באמת ובתמים * דברי החסיד בחובה"ל, חלק הדיבור קודם לכל * חידוש ושיפור המעשים הוא חובת היום * תפילה המקרעת גז"ד, היא תפילה בר"ה, וחזיון התפילה בכל השנה * להתחזק בקיום דין של צדקה קודם התפילה * גודל האחריות של כל יחיד ויחיד על קיום העולם כולו * גדולה תשובה המקרבת את הגאולה, ואפי' תשובה של בי כנישתא חדא.

ראש השנה תשמ"ו.....רנג

הרינו משולים עתה כציפורים האחוזות בפה, לעת הזאת שנפלה עלינו פתאום * לפי גודל השעה כל ההכנות שנעשו עד עתה, כלא חשיבו, והרי זה 'פתאום'

* עלינו לטכס עצה כיצד להמלט * דברי חז"ל על שבט לוי שהם לגיון המלך, ונמנים לעצמם ואינם בכלל גזירה * הוא הדין לענין דין של ר"ה שהם נכנסים לעצמם והם כמלך הנכנס תחילה * ולא שבט לוי בלבד אלא כל שנדבה רוחו והבינה מדעו * להמנות על חיל המלך הרי זה ע"י עמידה על המשמר והליכה בתמימות, ודביקות גמורה במצוה אחת לפרטיה * הזכיה בדין צורך גבוה וע"כ ההתייצבות בחיל המלך, חובת היום.

ראש השנה תשמ"ז שחל בשבת רנ"ט

ע"י תשובה מיראה הזדונות שנהפכו לשגגות עדיין מצויים בכף המאזנים לצד החיוב, משא"כ ע"י תשובה מאהבה שהן עוברות לכף זכות * התשובה שבימי האלול היא תשובה מיראה * אף בש"ק השטן עומד לשטנו וצריך לערבבו * ע"י תשובה מאהבה יוכרע הדין לזכות ויתערבב השטן * תשובה מאהבה בקיומה המעשי, תוספת הידורים וגדרי חסידות בקיום המצות.

ראש השנה תשמ"ח רס"ג

שירה המבטאת שמחה חיצונית אין לה מקום ביום זה שספרי חיים וספרי מתים פתוחים * מלאכי השרת אין להם השגה בחילופי הזמנים ועונות השנה ולכן יכשר בעיניהם אמירת שירה ביום זה * אמירת המלכויות היא טכסיס שנתן הקב"ה לבניו להנצל מן הדין שיהיה לו כביכול פתחון פה כלפי המתייצבים לקטרג עליהם * כאו"א יקבל על עצמו להתחזק בדבר שיש בו איזה קושי חיצוני, ובזה יראה את עבודתו לבורא ית'.

ראש השנה תשמ"ט רס"ט

יש ביכולת כל אחד ואחד להכריע לטובה את כל היקום, וכד' הרי"ף והרמב"ם, וכדמשמע מדברי משה לאליהו, וכמו שידעו המלחים במעשה של יונה * דברי סה"י שיעשה האדם חשבון בנפשו בכל שנה ואם ימצא שחיסר מעבודת ה' יבכה על אחריתו * שעה זו שהלב פתוח, ראוייה לחשבון נפש * העמידה במצב של בינונית סופה ירידה * נטה אוזן לקריאת הקב"ה ליעקב, מפני מה אינך עולה בסולם, והקב"ה מבטיח עזר ממרום למבקש לעלות * נשפר ונגביה את כל עבודתינו הרוחנית בשעה זו ששערי שמים פתוחים לקבל תשובתינו * חייב אדם לומר מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי, ועל אאע"ה אמר הקב"ה הוא יחיד בעולמי נאה ליחיד להציל את הדור, ולשם תהיה מגמתינו * בכל שנה מתחדש אור חדש בדרגה גבוהה יותר, ועלינו להתאים את מדרגתינו לאותו אור.

ראש השנה תש"ן שחל בשבת..... ערה

במקום התיקונים הנעשים ע"י השופר יש לנו את שמירת שבת שעל ידה מוחלין על כל העוונות * צדיק גמור הוא מי שכל עיתיו ורגעיו לעבודת ה', ואם אין אנו יכולים לעמוד בדרגה זו בכל השנה, נחליץ חושים לעמוד הכן בראש השנה * כולן נסקרין בסקירה אחת, עם ישראל כגוף אחד, כדי לתת מזכויות הצדיקים על אלו הצריכים לזה על מנת להכריע דינם לטובה * ובבחינה אחרת הדין על האדם לבדו, שיראה ויחשוב כאילו כל העולם כולו קיים עליו, וצדיק יסוד עולם * בחינה של בתוך עמי אנכי יושבת, רק ע"י הסרת טינא ושנאה איש על זולתו, להתכלל ולהתאחד באחדות גמורה * כל האומר ויכולו ב"פ, מלאכים מניחים ידיהם על ראשו ואומרים לו "וסר עוונך וחטאתך תכופר".

ראש השנה תשנ"א..... רפב

תקיעת שופר כדי לזכותינו בדין ולסתום פי המקטרגים * עיקר השופר תלוי בתשובה הקודמת לו * סגולת השופר להמתיק אף את הדין שנגזר בשלוש שעות של היום קודם שתקענו בשופר, ולפיכך נדרשת התשובה קודם השופר, בחינת ה' צלך, כשם שהקב"ה ניהם על הקודמין, אף אנו מתחרטים על כל העבר * מדברי הרמב"ם נראה שהשופר מעורר לתשובה, וי"ל שהתשובה הקודמת היא תשובה מיראה ואחרי השופר תשובה מאהבה * דברי זוה"ק על ההולך בדרך קונו, כמה מסייעים אותו מלמעלה, ואין לך הולך בדרך קונו יותר מהשב בתשובה שלימה * התשובה צריכה שתהיה לה ביטוי מעשי * המקבל עליו עול תורה מוחלין לו על כל עונותיו.

ראש השנה תשנ"ב..... רפז

ביום של ר"ה ראוי שלא לדבר כלל, שלא להכשל בדברים בטלים, וכ"ש שיש להזהר מדברי קטגוריא ח"ו * לפני התשובה על מ"ע, צריך לתקן כל עניני ל"ת * ע"י הדקדוק בקיום המצוות בשלימות זוכים לקרבה לבורא ית' והשגחה לטובה ויש בזה גם הצלה מחומר הדין * כשזוכים לאהבה ורחמים מהקב"ה, הוא ית' דן אותנו לבדו ואין פתחון פה למקטרגים * שופר ככה"ג הנכנס לקוה"ק, הקטרת הקטורת שמקטירים בכל השנה על מזבח הפנימי, לפני ולפנים, מסמלת התגברות והעלאת המצוה למקום גבוה יותר, וזה יש לקחת לקח להעלאת כל מעשינו למעלה למעלה * השופר מרמז על העלאת העבודה לדרגה גבוהה יותר.

ראש השנה תשנ"ג.....רצב

דברי חז"ל שאין הקב"ה דן את האדם לפי שעתו, הן כלפי העתיד הגלוי לקב"ה ואין כלפי העבר שכבר היה * ומ"מ צריך שיהיה האדם עכשיו בבחינת זך וישר, היינו עשיה של טוב בקום ועשה, ולא די שאינו חוטא עתה * בירור כיצד הדברים עולים עם מש"כ שבר"ה שוקלין עוונות כל אחד * לפי שאין הקב"ה דן את האדם אלא לפי שעתו, עשיית התשובה קלה מאד * העיקר קבלה מעשית * תשובה שקודם השופר, לעמוד בדרגת זך וישר * התשובה עם השופר, לפרטי פרטים.

ראש השנה תשנ"ד.....רצו

דברי הרש"ש על החובה לשוב מעוונות שב"א לחבירו וביטול תורה העולה על כולנה * דברי אוה"ח הק' שתחילת התשובה לשוב ללימוד תורה, אח"כ שמירת הל"ת ואחריה קיום מ"ע * לקיים סדר זה, נקבל עלינו עול תורה שלא לאבד הזמן לבטלה, נתחזק בשמירת הפה ע"י קביעות הלימוד בספר ח"ח, ונקבל קיום מ"ע אחת לפרטיה בשלימות הכי גדולה.

ראש השנה תשנ"ה.....ש

המתרשל מן התשובה בעת ובעונה הזאת הרי זה כעובר על לא תאכלו על הדם, קודם שאתם מתפללים על דמכם ודם זרעיתכם * כי אליך עיננו, זו תקוותנו ביום זה * דברי הרמב"ם על מברח ומנוס אליו שפירושם דביקות באהבה רבה ועזה * דברי זוה"ק שהדין קל יותר לישראל הקרובים אליו, והיינו כשהם מתקרבים אליו וכמים הפא"פ * משמעות מעשית של אהבת ה': חיזוק במצוות המורות על יראה שמהם יגיע לאהבה, דוגמת ברכת הנהנין * חיזוק בברכת הנהנין שלא יזרוק הברכה מפיו * 'דבוקים בו ית', משמעותם המעשית * נבקש מהשם שיתן לו כוח להתגבר על יצרנו כי ימינו פשוטה לקבל שבים ליתן להם לב טהור ולחדש להם רוח נכון.

ראש השנה תשנ"ו.....שה

בר"ה 'יומא דאית ביה צער' מחמת הדין וחשבון הנפש, יום של אור, אור חדש המתפשט בו * אין האור יכול להתפשט בשלימות אלא ע"י התקיעות והתשובה הקודמת להן * התשובה הקודמת לשופר, תשובה כללית ברצון לשוב אליו ית', והאור המתפשט ע"י תקיעת שופר, מרחיב יסודות התשובה לפרטי פרטים לכל תימוט * קולו פשוט שבשופר - מרמז על ישרות בכין אדם לחבירו וישרות

בקיום מצוות שב"א למקום ללא כל פגימה וחסרון, גנוחי גנח - תפילה שלא
יכשל להבא, ילולי יליל - לב נדכה ונשבר ומתחרט על העבר.

ראש השנה תשנ"ז שחל בשבת..... שיא

דברי מהרי"א אלגאזי: ומה מנוחה גמורה יהיה לו באשר לא יידע האדם דינו
ומשפטו * צריך שתהיה מגמתו להיות בכלל צדיק גמור, זה שכל עיתותיו
וזמניו לעבודת ה', וזה מתקיים עמש"כ בשו"ע 'בכל דרכך דעהו', על כל עסקי
העוה"ז שיעשה אותם לכוונת שמים * אם יקדש את יום שבת זה כהלכתו,
ראויה שבת שתרחם עליו * ראוי לקבל דבר שיש בו איזה קושי בקיומו ובתנאי
שיוכל לעמוד בקבלתו.

ראש השנה תשנ"ח..... שמוז

הכרח התשובה קודם השופר, שלא יהיה בכחינת ולרשע אמר וגו', ועוד שכיון
שהשופר מסייע ממרום לפתיחת הלב לתשובה יש להקדים פתח כחודו של
מחט * דברי המאירי על המתרגל מתשובה בעשי"ת שאין לו חלק באלהי
ישראל * התשובה להמשך קיומה הטוב של הבריאה כולה, חזק ונתחזק בעד
עמינו וערי אלהינו * תשובה שהיא מצות הלב, ההכרח להגשימה במעשה -
קבלה גמורה שתזכיר לנו תשובה שעשינו ביום זה * תפילות היום דוגמת כהן
ונביא בבית המקדש, וטוב איפוא שתהיה הקבלה בעניני הדיבור, ואז תהיה
התפילה בחינת מביאים מנחה בכלי טהור בית ה'.

ראש השנה תשנ"ט..... שב

על עסק התפילות של ימים אלו שכל חיותנו תלויה בהם, מוסבת הקריאה
שקראו ליונה 'קום קרא אל אלהיך, אולי יתעשת האלקים לנו ולא נאבד'
* מה לך נרדם - אם לא יתעורר אדם מקודם, התהיה תפילתו כצפצוף
הזרזיר * רב החובל - הוא הקב"ה, הספינה - היא עוה"ז, ירכתי הספינה
- הם הנתונים בעמקי התהום והחטא, ועד לשם מגיע קריאת הקב"ה החפץ
לזכותנו: מה לך נרדם * אם לא נטה אוזן לקריאה זו, קריאת השופר
תחלוף על אוזנינו ולא תשפיע מאומה * אם לא הוספנו בעבודת השי"ת
משנה שעברה, הרי שאנו בתרדמה ומעשינו בגדר מצות אנשים מלומדה *
חוץ מהתשובה על הצריך תיקון, נוסף קבלה לדבר חדש שלא נהגנו בו,
שבזה נראה על התחדשות עבודתינו * מאנשי נינה למדנו על התשובה כי
קלה וקרובה אלינו מאד.

ראש השנה תש"ס שחל בשבת שכד

בכל שנה יש להקדים לתקיעות דברי כיבושים כדי שהשופר יפעל עלינו את פעולתו הטובה להשיב ליבנו בתשובה, בשנה זו ההכרח לקחת דברים אף במקום אותה ההתעוררות הבאה מהשופר * הזמן גרמא לשוב על חטאים שבין אדם לחבירו, שעל ידם הפסדנו סגולת בית המקדש, שם היו תוקעין בשבת, ומתקיעות אלו היו משפיעים על כל העולם כולו * ההתירשות בשמירת הלשון היא שגורמת לשנאת חנם שעל ידה איבדנו טובה * הנה העת והשעה להתחזק בלימוד ספר ח"ח ושמיה"ל, ואחרי תיקון חטאי בין אדם לחבירו נוכל לשוב על חטאים שב"א למקום.

ראש השנה תשס"א שחל בשבת שכט

כיון שפעולת השופר לעורר רחמים עלינו ולערבב השטן, מה יעשה בנו ביום הזה שאין תוקעין בו בשופר * דברי שעה"מ על יתרון קבלת התפילות בשבת מקבלתם בימות החול, ובר"ה החל בשבת אין שטן ואין פגע, והשטן מתערבב מאליו * יעמוד בתפילתו כבעל הבית העומד ברשות היחיד, יחידו של עולם * באמירת ויכולו ב"פ, סר עונינו וחטאתינו כפרה * כהיום הזה שצריך תקוותינו בתפילה, יש להתחזק בהלכותיה וראוי שיהיה קבלותינו בהידור קיומה.

ראש השנה תשס"ב שצג

לקבלת כל השפע הנמשך מן השופר, ההכרח להקדים הכנה של תשובה, והכנה זו תחילתה ארבעים יום קודם * להבין נוראות של יום זה, יתבונן האדם בכל מאורעות השנה העברה, שכולן תולדות מיום זה של ר"ה * כפי שיעור מה שאנו מעלים בעבודתנו מלמטה למעלה, כך אנו מקבלים את אור הנשפע עלינו מלמעלה למטה, זה כנגד זה * לפי שעבודת התשובה עתה היא כולה רוחנית במחשבות טובות ובקבלת הלב, ראוי לתקן אותם דברים ששרשם רוחני, והם חטאי הדיבור והמחשבה לסוגיהם.

ראש השנה תשס"ג שחל בשבת שצח

שופר כלפנים דמי, ככה"ג העומד בקה"ק, ויש בזה מורא גדול, ולצד זה מעלה נפלאה שקרבנו המקום לפניו מה שלא עשה לכל גוי, לזכות לאור פני מלך שעל ידי זה נצא בדימוס * לכניסה זו יש להקדים תשובה שתהיה יציאתנו כביאתנו בלי שום פגע * ביום זה שאין לנו שופר, ההכרח בתשובה גדול יותר על מנת שנזכה להכנס לפני ולפנים * קבלות טובות שנקבל עכשיו, על ידם ניכנס

להיכל המלך * יו"ט שחל בשבת כתוב בו 'מקרא קודש', ולרמזו יצא שעיקר עבודתנו בו היא בקריאה קדושה, בתפילה ובתחנונים * וכיון שכן יש לתקן חטאי הלשון שנהיה בבחינת מגישים מנחה בכלי טהור בית ה'.

ראש השנה תשס"ד שחל בשבת..... שמוג

כיון שהמלכנו את הקב"ה עלינו בשנה העברה, היה ראוי שיהיו מעשינו כעומדים לפני המלך, ועתה כשאנו ממליכים מחדש הרינו מכריזים שח"ו לא הקלנו בכבוד מלכותו * גזרה חכמתו, שמידת קרבתו אלינו, כפי קרבתנו אליו, ולפיכך ציווה שנמליך אותו עלינו ונתקרב אליו ביותר ועי"כ יתקרב אלינו ויזכנו בדיון * בחינת השופר כעין מעשה שעושים בעת עשיית ברית, לתת תוקף וקיום לדבר ולפיכך נמנו בפעולה זו כל הטובות האמורות בה מאחר והוא הגורם * אם נשכיל להתעלות למעלת ישראל, יהיה השופר בבחי' חק, ונקיימו באמירת פסוקי השופרות * יום תרועה - יום זעקה, וזה אפשר לקיימו גם בש"ק * אין לנו תקוה לפעול בפינו, אלא להקדים לזה תיקון חטאי הלשון * בשמירת הלשון נזכה לאריכות ימים ולחיים טובים, בהם נוכל להשלים מדרגתנו הרוחנית.

ראש השנה תשס"ה..... שמוח

אע"פ שאנשים כערכינו צריכים להתפלל על צרכי גופינו, עלינו לשים מגמתנו שבשלימות צרכינו נזכה לעבוד את הבורא ית' ובאריכות ימינו נזכה לתקן עצמינו * צדיק גמור - מי שכל עיתותיו ורגעיו לעבודת ה', אם נכוון בכל דיבורינו לשם שמים, הרי אנו בבחינה זו * על צדיק כזה אמרו בזהר שאין לו לפחד מן הדין, ועליו נאמר: וכל אשר יקרא בשם ה' ימלט, ימלט מן הדין * ההכרח לשוב בתשובה קודם השופר שיתקבלו תקיעותינו לרצון ולא נהיה בבחי' כל שנה שאין מריעין לה בתחילתה ח"ו * אם אין מקדימים תשובה לשופר, התשובה הבאה עם השופר היא תשובה מיראה בלבד ואין בה בחי' אהבה שזדונות נהפכים לזכויות, וזהו הפסד שאין לו תקנה.

ראש השנה תשס"ו..... ישנה

יש קונה עולמו ברגע אחרון זה, כי רבו רחמיו וחסדיו ית"ש והוא רוצה בתשובתנו * הדרישה האלוקית מאיתנו להתעלות בכל שנה ושנה ולא להשאר על מקומינו * מתוכחתו של יוסף יש לנו לקחת לקח, לעשות חשבון עם נפשינו אם נהגנו עם חברינו לפנינו משורת הדין או העמדנו הכל על הדין * גם במצות שב"א למקום יש בחינה של לפנינו משורת הדין, הן בקיום הידורים והן בעשייתם באהבה ביראה ודבקות.

ראש השנה תשס"ז שחל בשבת.....שנז

ר"ה שחל בשבת מעלה יש בו, שביום זה שהוא מקור כל הברכות אין הדין קשה כ"כ * לאידך כתבו הספרים שביום זה דנים האדם, האם שומר שבת כהלכתו, וראוי לבטל בשבילו מצוות שופר, אם לא * רק ע"י שמירת שבת בדיבור מחשבה ומעשה, נמלט ממה שאמרו על שנה שאין מריעין בה בתחילתה ח"ו * ע"כ נקבל עלינו עתה שמירת שבת עם כל חלקי החסידות, ואז אף דינינו יהיה בחסד * נתחזק בפרט בעניני הדיבור בשבת הרפוי אצלינו ושורשו פתוח בדברי הראשונים * אם שאילת צרכים אסורה בשבת, אמירת תהלים בודאי מותרת מקובלת ורצויה, וע"כ לא יחשו רגע פנוי מאמירת תהלים.

ראש השנה תשס"ח.....שסא

יום ראש השנה זה היום תחילת מעשיך, וכפי שקדמה תשובה לכריאת העולם, כן מתחדשת התשובה עתה קודם השופר שהוא כנגד בריאת האדם, ולפיכך יש להקדימה לשופר * כיון שהתשובה מתחדשת עתה לפיכך עשייתה קלה וכל שערי שמים פתוחים לקבל את השב * לכו ונשובה עתה אל ה' בעת ובעונה הזאת, וכ"א יקבל על עצמו לשוב לפחות מדבר אחד בתכלית ויקבל ע"ע איזה קבלה חדשה בל"ג לשנה זאת הבעל"ט.

ראש השנה תשס"ט.....שפד

קיבלו חז"ל שתרועה האמורה בכתוב עניינה צער ובכי * ואעפ"כ פירשו רבותינו והסמיכו לכתוב, תרועה במשמעות של צעקה ותפילה, בבחינת צעק ליבם אל ה' * הסגולות שנטע הית"ש ביום קדוש זה לא ימצאו בשום יום אחר, ואם נשכיל לקיים יום זה כראוי, הרי ממנו תוצאות חיים לקיום היקום כולו ולהמשכת אושר נצחי לכל אדם מישראל * לא נחשה ולא נשקוט מעבודת הית"ש במשך כל היום כולו, בתשובה גמורה וכובד ראש, ובעיקר בזהירות משיחות חולין ודב"ט * שנת הקהל שאחרי השמיטה מסוגלת יותר לעליה רוחנית.

ראש השנה תש"ע שחל בשבת.....שפח

חסד עשה הקב"ה עמנו בהודיענו מועד משפטינו על מנת שנתכונן לו כראוי * סמר מפחדך בשרי וממשפטך יראתי - ממה שראיתי תוצאות של משפטך * תחינתו של אאע"ה לקב"ה, אם עולם אתה מבקש, אין משפט * כל העולמות העליונים תלויים בעבודתינו, וא"כ שליחותיהו דאאע"ה עבדינן, ומבקשים אנו מקב"ה להקל בדיננו, שאם אין עולם כאן, אין קיום גם לעולמות העליונים *

אין לנו פתחון פה אלא כשעבודתינו במדרגה כזו שיכולה לקיים את העולמות העליונים * לכו ונשובה אל ה' להעלות עבודת קדשינו למעלה למעלה, בדקדוק הלכה וברגשי קודש.

ראש השנה תשע"א.....שעב

השב קודם ר"ה הרי זה כמודה בקנס ואח"כ באו עדים * אף אם לא שבנו עד עתה ובאו עדים, אנו מבקשים מהקב"ה שיחתור חתירה מתחת כסא כבודו, שמשם נכנסים בעלי תשובה למעלה מכל סדרי הדין * הכניסה למחתרת היא על ידי השופר עם התשובה * 'קשה יום הלא המחתרת חתורה לפניך ואיך לא מיהרת להמלט על נפשך' * הנכנס למחתרת דוחק עצמו להכניס גופו דרך פתחה הצר, וכזו היא התשובה הנדרשת עתה, לדחוק עצמינו בעולה של תשובה ע"י קבלה חזקה שלא תימוט.

ראש השנה תשע"ב.....שעו

הצדיקים שתחת כנפיו, עליהם אמרו בזה"ק שאין להם להתפחד מן הדין * צדיקים אלו הם העומדים לפני המלך, וכדברי הרמ"א על הנהגת מי ששם ה' לנגד עיניו תמיד והם שקראם הרמב"ם אישי האלקים * אם לא יכול האדם לעמוד במדרגה זו בכל המעל"ע, לכה"פ יחזיק בה איזה שעות ביום ומהם יושפע על עיתותיו כולם * על התשובה יוסיף תפילה לבורא ית' לקיים אומץ קבלתו * ביום הדין הרי אנו כנרדפים שזועקים עליהם גם בשבת * לא נמנע עצמנו בכל רגע פנוי ביום נורא זה מלקרוא התהלים.

ראש השנה תשע"ג.....שפא

השופר שעל ידו עובר הקב"ה לכסא רחמים, הוא זה שעליו נאמר ובאו האובדים וגו' והשתחוו לה' בהר הקודש בירושלים * שמוסר האדם כל גופו ומהותו לה' ית"ש ועוזב כל תהלוכי אשור ומצרים, עד שיזכה להיות קדש לה' בירושלים * שופר גדול שכזה, צריך שתקדם לו הכנה רבה והיא התשובה הקודמת לשופר, והיא תשובה קלה * עיקר תשובתינו היא על עבירות קלות, שעליהם קרא דוד, עון עקבי יסובני * ההכרח לשוב על עבירות קלות, לפי שאין אדם מתחרט עליהם כ"כ, ועוד שבלא זה א"א לשוב על עבירות חמורות, ועוד שהוא בכלל הברכות של השומר מצוות שאדם דש בעקביו * אזהרה שלא לבטל רגע אחת בשני ימים אדירים אלו.

ראש השנה תשע"ד.....שפה

מלבד השופר של מצוה, יש אף שופר פנימי, הוא הקורא לאדם שלא יתיימש מן התשובה, תהיה מדרגתו שפלה אשר תהיה * התשובה שביום זה היא יצירה רוחנית מיוחדת שנבראה קודם בריאת העולם * אף אותם שהם בבחינת האובדים בארץ אשור, בירידה התחתונה ביותר, ישוּבו עתה ע"י אותו שופר * ואף הנדחים לגמרי והם בשאול תחתית, גם הם יקבלו עזר ממרום לשוב בתשובה שלמה ללא שיור כלום מעברם * וה' עליהם יראה ויצא ככרם חיצו, שיקבל תשובתם מיד.

ראש השנה תשע"ה.....שפ"ט

בקשתו של עבד לפני המלך מתקבלת יותר מבקשתו של שר * אם נעמיד עצמינו בבחינת עבדים לפניו, יש תקוה טובה שתקבל תפילתנו ותשובתנו לרצון * המעמיד עצמו כעבד בתחילת היום, ע"י זה נמשך כל יומו בבחינה זו * התפילה בשלימותה מתקנת וממשיכה שפע לארבע עולמות אבי"ע, ע"י שאנו מחסירים אמירת קרבנות הרינו מפסידים תיקון עולם העשיה ומונעים ירידת השפע מהעולם הקרוב לנו ביותר * אם רצונינו להיות מעבדי המקום עלינו לקבל ע"ע להתפלל תפילה בשלימותה ולא לחסרה בקביעות * אף שתפילתנו פשוטית, מ"מ די לנו שנדע שיש בה כוונות ויחודים, ואנו עושים על דעת רבנן המכוונים, והרי זה כאילו כווננו בכל הכוונות.

ראש השנה תשע"ו.....שצ"ה

החסיד שכתוב בו 'עם חסיד תתחסד' אינו בכלל מי שנאמר בו 'וסכיביו נשערה מאד', ואם נעמיד עצמינו במדרגת החסיד הרי תקוה טובה להקל מעלינו חומר הדין * חסיד זה המתנהג לפני משורת הדין בענינים שב"א למקום כבירות, בענינים שב"א לחבירו כנזיקין ושכל חסידותו לא יהיה בה נזק לזולתו * תפסת מרובה לא תפסת ויקבל כ"א ע"ע קבלה אחת בענינים אלו * חובה להתחזק בענינים שב"א לחבירו בהם הלכנו אחורנית והם אינם מילי דחסידותא אלא דברים שהם עיקר הדין.

ראש השנה תשע"ז.....שצ"ז

כשם שבענין שיקול עוונות למדו לר"ה מיום הדין של שעת מיתה שהוא כיום הדין הגדול, ה"ה שכל היעודים שיהיו ביום הדין הגדול קיימים בבחינת מה

ביום ר"ה, אלא שהם בסתר, בכסא ליום חגיגו * עיקר התשובה הנדרשת מאיתנו היא על להבא * חרדת ריב"ז שלם בתורתו ובמידותיו שאינו יודע באיזה דרך מוליכין אותו * נברר לעצמינו מצוה אחת שקיומה תדיר ונעשנה בדרך המלך, עד שלא יהיה לנו ספיקות באיזה דרך נלך בה.

ראש השנה תשע"ח תא

בעשרה ימים אלו, הקב"ה ממציא עצמו אלינו, ואף במדרגתינו יש עילוי והרינו מתקרבים זל"ז וע"כ מעשה התשובה קל לאין ערוך משאר ימות השנה * דברי הרב ז"ל כי עיקר שפע רוחני שבאדם ע"י ברכות הנהנין וע"כ הבה נתחזק בקיומם השלם * קריאת השופר, חדשו מעשיכם, להעלות את כל העבודה למעלה למעלה.

לאול וליומי הדין והמשפט תד

אותם שהם בבחינת עבדים, יש עליהם אשמה עד שהקב"ה פודם, אבל אותם שהם בבחינת חוסים לא יאשמו כלל * א"א להגיע למעלת חוסים מבלי שתקדם לה מדרגת עבדים * עבד ה' הוא שכל עותיו לה' ואף צרכי גופו עושה לצורך גבוה * ע"ה חתום באות ברית קודש ומעוטר באות של תפילין, ויש לקיימם בשלימות הכי גדולה * ברית של שבת, אינה מתקיימת בשוא"ת בלבד, אלא כאותם בריתות שהם מוטבעים על האדם, וכדארז"ל ויברך אלהים את יום השביעי, ברכו במאור פנים * קדושת השבת חופפת על האדם ע"י עיון בספרים המדברים מקדושת היום ובמניעה מדברים בטלים בשבת * 'חוסים בו', הם שמחשבתם כעומדים תדיר לפני ה' * הנה עין ה' אל יראיו, להשגיח עליהם ביותר, ואף הם לא יאשמו כלל.

לשבת תשובה תש"מ תח

מעשינו אינם עולים בקנה אחד עם השגתינו, שכולנו מכירים בחומרתם של ימים אלה ואין מעשינו מכוונים לזה * כל נהיה חלילה בכלל המבצעים בכפרת יוה"כ * אין לנו עצה לעורר ליבנו אלא בלימוד ספרי יראים ודייקא אותם המדברים מסגולת ימים אלה וקדושתם ולא זולת * עינינו רואות אנשים שעלו משאול תחיה, ושינו על ידי התשובה את מהותם לגמרי, ואנו עם תשובתינו עומדים על מקומינו * חומר החטא נמדד לפי השגת האדם וע"כ לאנשים כערכינו עבירה קלה היא כעבירה חמורה של אותם הרחוקים משמירת תו"מ.

לשבת תשובה תשנ"ג..... תיד

שתי מיני תשובה, הראשונה על עבירות וביטול מצוות. שניה, כפי עליית השגתו ומדרגתו שמעלה את עבודתו למדרגה גבוהה יותר * בלא הראשונה לא יבוא לשניה, לפי שכל מעשיו יהיו בעיניו כמושלמים * על ידי התשובה השניה הוא בעליה תמיד, ומה תקות אנוש עלי חלד אם לא לעלות בכל עת.

יום כיפור תשל"ו לפני מנחה..... תיט

רבותינו הראשונים נתנו עלינו שם של נרדפים והמשילו עולמינו כספינה המיטרפת בלב ים, ואנו יושבים שקטים ושאננים * פרשת יונה יפה נדרשת על מעשה התשובה של אותם הבורחים ועושים עין של מעלה כמי שאינה רואה, ורב החובל הוא קב"ה, מקריב עצמו אליהם * תפילות יום זה מעלות את שאר תפילות השנה * ביוה"כ הקב"ה אוחדו בנו כביכול כחתן האוחדו ביד כלתו ומכניסנו להיכל התשובה * נקיים ביום זה בחינת שיותי ה' לנגדי תמיד, שא"א להגיע למדרגת תטהרו אם לא ישים עצמו כעומד תדיר לפני ה' * העומד לפני ה' אין אצלו לא שנאה ולא וקנאה לא רוגז ולא תחרות.

יום כיפור תשל"ז לפני מנחה..... תכד

מחשבות בעצה לקיום התשובה ולהמשכה במשך כל השנה * קיום הנהגת שיותי ה' לנגדי תמיד, וכאשר רצון ה' מתגלה בכל פרטי הדינים, המחסר מקצתם מתרחק מעמידתו לפני ה' * יקבע בנפשו שאין לו אלא יום זה ואין לו אלא לילה זה, וכך הוא האמת ע"פ סוד, שהתיקונים הנעשים בכל יום אינם דומים לזולתם * לפני כל עשית מצוה ופעולה ישים אל לבו לכל הלכותיה ופרטיה, כאילו אין לו מצוה אחרת זולתה * לחזור בתשובה תומ"י אחרי כל כשלון קטן כגדול * מה מאושר האדם המתהלך עלי אדמות ושרשיו הדוקים ואחוזים בהיכלא דמלכא ובבית המקדש של מעלה * דברים בטלים במוצאי יוה"כ הם שבעטיים רבים מרגישים נפילה ממדרגתם בימים המקודשים שבין כסה לעשור.

יום כיפור תשל"ח קודם מנחה..... תל

אם אין האדם מטהר את נפשו ונשמתו ע"י התשובה, גם כשמקיים מצוות, הכל הוא בחי' חיצונית, כי אין ה' בקרבו * בימים אלו הקב"ה ממציא עצמו אלינו עוד קודם התשובה * הדוחק עצמו לפני המחיצה קודם נעילת שער, נשאר בפנים גם כשננעל השער, ואם ניכנס עתה ע"י התשובה, נשאר דבוקים בקב"ה במשך כל השנה * לפי שהתשובה היא כנגד כל חוקי הסדר והיושר, הדין והמשפט, לכן צריך השב שהקב"ה ימציא עצמו אליו ולפיכך קדמה תשובה,

שהיא למעלה מן הטבע, לבריאה * מלבד שהתשובה היא חובת היום, עוד בחינת יום זה, שהוא מציאות רוחנית של טהרה המסייעת לתשובה * ההכרח להביא התשובה לבחינה מעשית וע"כ נברור בעצמינו איזה פרטים שכשלנו בהם ובהם תהיה התשובה יסודית ועמוקה, וע"י קיום קבלות טובות של יוה"כ נמשיך קדושת יוה"כ לכל השנה.

יום כיפור תשל"ט תל"ו

יום הכיפורים למעלה מכל חוקי הבריאה, מעין עולם הבא * לכן אין בו אכילה ושתיה ולכן משווים עצמינו בכמה הנהגות למלאכים * א"א להכנס ליום במקלו ובתרמילו, וההכרח להקדים לו הכנה של ארבעים יום קודם, ובעלי נפש מתענים באותם ימים לזכך גופם לקבל אותו אור * בעשי"ת הקב"ה מוליכנו יד ביד לקראת אותו אור גדול של יוה"כ * ד' הרמב"ם שבעת"ש צריך להיות איש אחר, וזה יתקיים ע"י מאור פנים בבחינת קרן עור פניו, שזוכים לה ע"י שינוי לטובה, וע"כ מתפשטת קדושת יוה"כ על כל השנה.

יום כיפור תשמ"א תל"ז

יוה"כ קץ מחילה וסליחה, לאמור הימים הראשונים כלא היו ומכאן ואילך נפתחת תקופה חדשה בחייו של השב * ד' הרמב"ם על השב, ומשנה שמו, היינו שאם היו מכנים אותו על שם מעשיו ומידותיו, שוב לא יכנוהו כי ישתנו מעשיו לגמרי * הצלחת התשובה בשינוי כל סביבתו של האדם * כל נאבד רגע אחד ביום זה שיש בו סגולה נפלאה לתמורה ושינוי אותו אנו מבקשים * ה' ישעי ביוה"כ, שמלבד שמאיר לנו הדרך, עוד מגן ומושיע מכל המפריעים והמטשטשים * כל המחשבות טובות והרהורי תשובה, הקב"ה מצרפם כמו היו מעשה * אם כל ימי השנה יתעלו מחמת תשובתינו כהיום הזה, הרי שקדושתו תהיה חופפת על כל השנה.

יום כפור אחר כל נדרי תשמ"ב תמב

יום הכיפורים עומד לעצמו משאר ימות השנה, וכל הימים מתברכים ממנו * ולפי שיום זה שונה בכל תכונתו, על האדם להכין עצמו אם מעט ואם הרבה שיהיה ראוי ונכון לעמוד בו * על האדם להגביה את עצמו למעלה מן הטבע כדי להשתלב בקדושתו * הארה רוחנית אף שהיא קבועה בעצם היום, מ"מ אינה כתופעה גשמית שמקיפה את האדם בעל כרחו, אלא אם יכין ליבו, תהיה אותה הארה חופפת עליו ואם לאו תחלוף לצדו * עיקר ההכנה היא קודם בא יום ה' בעיון בספרים קדושים המלהיבים לב האדם * עתה נקבל על עצמינו שעבודתנו ביום אדיר זה תהיה למעלה מטבעינו ולמעלה מכחנו.

יום כיפור תשמ"ג.....תמוז

אשריכם ישראל שהקב"ה מטהרכם, וכיון שלא ירדה שכינה למטה מי', הרי שגם אנו מתעלים אל על * יום חתונתו ושמחת ליבו זה יוה"כ, שבו כנסת ישראל נישאת לקב"ה, וחופה היא ברשות החתן, הרי שאנו נכנסים להיכלא דמלכא ובהיכלו כולו אומר כבוד * עלינו לטכס עצה איך להשאר במקום זה במשך כל שנה אחרי שמצד הבורא ית' אין מניעה מכך, ומה מאושר האדם העומד שם בכל השנה * אם נקיים בכל דרכיך דעהו, שכל עבודתינו הגשמית תהיה גם היא צורך גבוה, הרי שנעלה ממדרגה למדרגה, ונהיה באי היכל ה' בכל השנה.

יום כיפור תשד"מ שחל בשבת.....תנב

הבריאה והתורה כרוכים זה בזה, ועבירה פוגמת בבריאה לכן ביוה"כ שהוא גמר התחדשות כל הבריאה, אנו מצווים על התשובה * נמצא שהשב הרי הוא כשותף במעשה בראשית כ"ש ביום השבת שאנו שותפים במעשה שמים וארץ.

יום כיפור תשס"ג.....תנד

שמחה שאין ממוזגת בה יראה הרי היא הוללות, יראה שאין שמחה עמה היא מרה שחורה * יוה"כ אוצר של יראה וסוכות אוצר של שמחה ויש לקשרם זה עם זה בארבעה ימים שבין יוה"כ לסוכות * נפילה בארבעה ימים אלו מפרידה בין הבחינות.

יום כיפור תשס"ח קודם נעילה.....תנו

בכיה שבכו ישראל בשעה שירד משה עם לוחות שניות, עניינה שחששו שמא יצליח שוב מעשה שטן להדיחם ממדרגתם ולכן היתה אהובה וחביבה אצל המקום * לפיכך נרבה בבכיה בשעת הנעילה * מימינו לא ביטלנו נש"כ בעת הנעילה.

דרשה לכ"ה באלול שדרשתי במירון בנסיעה למקומות הקדושים תשל"ו.....תסא

כל הבריאה ממוזגת בדין ורחמים בשיעור נכון * כאשר תקרב ישועתו ית', אז גם תתגלה צדקתו * ד' ימי הביקור מלמדים שמנהג בית דינו הצדק אינו כמנהג ב"ד של בו"ד, שמפתיעים את החייב ופושטים על ביתו למצוא ראיות כנגדו * חרדת הדין היא עצמה זכות להקל עלינו הדין בר"ה * הצדיקים מקטינים את מצוותיהם בעיני עצמם ולעומת זה מגדילים את כשלונם * התפילה על קברי הצדיקים היא פרקליט ליום הדין אבל אין די בכך בלא תשובה * תשובה

יסודית על פרט אחד, על ידה יכנס האדם בעולה של תשובה בכל השנה * כיון ששופר כלפנים, ככה"ג לפני ולפנים, עלינו לפרוש מהבלי עוה"ז ככה"ג הפורש קודם עבודתו.

לכ"ה אלול תשל"ז במירון..... תסז

המבקרים אצל ציוני הצדיקים, מראש מקדם יש להתעורר על התשובה לבל נהיה גרמא בנזיקין, וכ"ש בימים מקודשים אלו * תחילת דינו של אדם בר"ה על כבוד ה' * בכלל המחלל את ה' זה המדבר לשה"ר בסתר * שאינו זהיר בשמירת לשונו, עלול ח"ו להיות מי שרובו עונות * נשוב בתשובה שלימה על חטא זה, עם קבלה לקביעות לימוד בספר ח"ח או בספרי הקיצורים * ומשם נעלה לשוב גם על איסור שיחה בטלה בשבת * ע"י כ"ז נגיע למעלת חסידים הראשונים שתפילתם מתקבלת * השכר והעונש על שמירת הדיבור, נראים על פניו של האדם, שעיקר האדם הוא בפניו ועיקר סגולתו הוא בדיבור.

לכ"ה אלול תשל"ח בנסיעה למקומות הקדושים..... תעב

השראת השכינה אצל קברי הצדיקים * יש להזהר בקיום דינים הנוהגים במקומות אלו, ולא נהיה בכלל מי ביקש זאת מידכם וכו' * אזהרות נחוצות לעולים על קברי צדיקים * מד' רשב"י שאמר על יותם בן עוזיהו שעל ידו אפשר לפטור את הדין בשל מצות כיבוד אביו שהיה מיוחד בה, ממנו נלמד על כוחה של מצוה אחת הנעשית בשלימותה * ואנן בדין נתחזק במצוות שמירת הלשון הרפויה * כו"כ סיבות להתגבר על חטא זה קודם ר"ה, שע"ז יכופר כל עוון ועוד שהאינו זהיר עלול להיות כמי שרובו עונות ולעו"ז הנשמר רובו זכויות ועוד שהדיבור האסור מעורר המקטרגים, שיעמדו לשטנו בר"ה, ועוד שהקב"ה בעצמו מבטיח שיציל את השומר מכל צרות שבעולם * זהירות בשמירת שבת שהיא בתוך ימי הביקור ובפרט מאיסור דברים בטלים בשבת, וכל השומר שבת וכו' מוחלין לו על כל עונותיו.

לכ"ה באלול תש"ם..... תפ

אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו וכו' אריה שאג מי לא ירא, אכן אוזנינו אטומות לשמוע ועינינו טחו מלראות * אנשים צדיקים וישרים בלבותם שאגה להם כלביא תמיד במחשבותם * כי עונותינו המכוונים לחלקי הגוף, המדבר השומע והרואה, הפרידו ביננו לבין אותה בת קול הבוקעת מתוכינו * על ידי תיקון כל אותם חטאים של הפה האוזן והעין, יתקנו חושינו הרוחניים עד שתהיה אזנינו קשבת, עינינו רואות וליבנו נכון * סגולת ההשתטחות על קברי

הצדיקים כשנפשינו מדבקת בנפשם וזה ע"י איזה דמיון ואפי' קל ביננו לבנים, וע"כ בלא שנטהר עצמינו ע"י תשובה מקודם, לא נועיל כלום.

לכ"ה אלול תשמ"ה.....תפג

אורי זה ר"ה - בכל שנה מתחדש אור חדש שלא היה כמותו * אור זה הוא התגלות מלכותו ית"ש * הקב"ה הרוצה בהמלכותינו, קוצב לכל אחד את חייו לשנה הבאה איך וכיצד על ידי חייו תוכר מלכותו ית' * אם נבוא לר"ה כמצוות אנשים מלומדה, כל השנה תהיה בערך זה * כל מגמתינו בבקשות גשמיות שנוכל לעבדו ביתר שאת ועוז, והמכוון כן, ניצל מאזהרה שלא לבקש על צרכי הגוף בר"ה * עניין ההקפות על קברי צדיקים.

לכ"ה אלול תשמ"ו.....תפז

התקרבות הקב"ה לאדם כפי התקרבות האדם אליו ית' * אם לא יכין אדם עצמו, לא יבואו עליו רגשי קודש מאלהם * האוהב מגלה את רגשותיו על ידי מילוי רצון אהובו, וכך בעניינו, עלינו לעלות את כל עבודתינו מעלה ביתר דקדוק, וכך נזכה לקרבה ממנו ית' * רגשות מופשטים בכחינת אני לדודי בלא ביטוי מעשי, הרי הם כאונאה עצמית * דרשו ה' בהמצאו, זוהי קריאת הקב"ה עצמו ביד עבדיו הנביאים, וע"י אותה דרישה נצא בדימוס בדין * בימי ה'המצאו' הקב"ה שורה עלינו ועלינו להכין לו דירה בתוכינו ע"י שנקדש עצמינו * הכנת הדירה בתוכינו היא המלכת הקב"ה עלינו.

כ"ה אלול תשמ"ז.....תצג

וברכתך בכל אשר תעשה, הרי זה גם ברוחניות, על האדם לעשות מעשה והקב"ה מסייעו * ד' דברים מקרעים גז"ד של אדם הם ופירושיהם: צדקה - יתן לעמלי תורה והקרובים אליו קודמים, צעקה - תפילה ברה ותמה ומה טוב בדמעות, וכן צעקת הלב בחי' צעק ליבם אל ה', שינוי השם - שלא יכונה עוד על שם מידותיו הרעות, שינוי מעשה - העלאת העבודה למדרגה גבוהה יותר, וי"א שינוי מקום - אם היה מקומו לצד יושבי קרנות משנה את מקומו למסיבת חכמים וחסידים.

לכ"ה אלול תש"ן.....תצח

אם אין אני לי מי לי - לא יסמוך האדם על סגורין יהיו אשר יהיו, אלא יתאמץ לישא חן בעיני בוראו וזאת ע"י תיקון המעשים שב"א למקום, כשאני לעצמי מה אני - במערכה הגדולה אשר לפנינו יש להתכלל עם הציבור כולו וזאת ע"י

הסרת כל שנאה וטינה בין איש לזולתו, ואם לא עכשיו אימתי - אם לא נשוב עתה קודם שיבואו עדים ביום הדין להעיד חובה בנו * אזהרה שלא לשוחח על כוחם ועוצם ידם של אנשי המלחמה, ודיבורים כאלה אינם מוסיפים רוח טהרה בינינו.

לכ"ה אלול תשנ"ב.....תקב

בחודש אלול מאירים י"ג מדות של רחמים, וכדי לזכות בסגולתן עלינו לאמץ את תכונתם, מה הוא רחום וכו' * בימים אלו שהקב"ה מתקרב אלינו, עלינו להתקרב אליו ע"י שכלול עבודתינו למעלה גבוהה יותר.

לכ"ה באלול תשנ"ה.....תקה

תפילות הימים האדירים הם הנשק שבידנו, הקול קול יעקב וע"כ צריך הכנה רבה אליהם * נקדש הפה שיהיה טהור שהוא ככלי שרת בו מביאים מנחה בית ה' * המרחם על הבריות, תפילתו מתקבלת לרצון * לתקן עניני ממונות שלא יעכבו התפילה * תפילה במתון ובדקדוק האותיות * איסור שיחה בטילה בשבת.

לכ"ה אלול תשנ"ו.....תקט

תפילות הימים האדירים ככהן וכנביא ואפי' אין לנו זכות הקב"ה עושה אותנו על ידם כבריה חדשה, וכיון שכן יש לנו להתכונן ולהכין עצמינו לקראתם * להתחזק בתפילה במתון ובחיתוך אותיות * ע"י גמ"ח יהא מבושר שתפילתו נשמעת * נקדש הפה שתהיה התפילה כמביאים מנחה בכלי טהור בית ה'.

לכ"ה אלול תשנ"ז.....תקיג

תפילות הימים האדירים כל חיותינו תלויה בהם וע"כ ההכרח להתכונן אליהם * זהירות מהדברים המעכבים את התפילה, גזל בידו ושטענו כבגדו * להתחזק בקיום דין של נט"י לתפילה והעיקר בשמירת חלקי הדיבור שיהיה פה קדוש ועי"כ תקבל התפילה לרצון * תפילה בנחת רוח ובלב נשבר * נשים כל מגמתינו בתפילתנו, לזכות לתורה ולהצלחה בקיום המצוות בשלימותן * הבקשות הגשמיות יהיו למטרת עבודת ה', בחינת בכל דרכך דעהו.

חיו יחיה.....תקיט

ובכן צדיקים

פרק א	התחלת ימי ההכנה לימי הדין.....תריט
פרק ב	מועד הכנה מט"ו באב.....תרכא
פרק ג	שבת מברכים ר"ח אלול.....תרכב
פרק ד	הכנה סמוך לאלול.....תרכד
פרק ה	ערב חודש אלול.....תרכה
פרק ו	התבודדות ודומיה או אחת מהן והנהגות מיוחדות מר"ח אלול, או מימי הסליחות.....תרכז
פרק ז	תפילה באלול.....תרלד
פרק ח	קבלות באלול ובעשי"ת.....תרלה
פרק ט	לימודים לחודש אלול וימים נוראים, תיקוני זוהר ושאר לימודי קודש.....תרלז
פרק י	חרדת אלול וימים נוראים.....תרלט
פרק יא	שבת האחרונה בשבת וא' דסליחות.....תרמד
פרק יב	ערב ראש השנה.....תרמה
פרק יג	סידור התפלה דר"ה.....תרמו
פרק יד	התחלת כניסת ראש השנה.....תרמז
פרק טו	מאריכי תפלה בר"ה בכמות ואיכות.....תרמט
פרק טז	מאריכי תפלה בר"ה בכוונות האריז"ל.....תרנד
פרק יז	שתיקה בר"ה.....תרנח
פרק יח	תהילים בר"ה.....תרנט
פרק יט	קריאת התורה בר"ה.....תרפ
פרק כ	דרשה בר"ה.....תרפ
פרק כא	תקיעות בר"ה.....תרפב
פרק כב	מנחה בר"ה.....תרפג

פרק כג	עשי"ת.....	תרפג
פרק כד	ערב יוהכ"פ.....	תרפז
פרק כה	סעודה המפסקת וברכהמ"ז.....	תרפח
פרק כו	יום כיפור.....	תרעא
פרק כז	עבודת יום הכיפורים.....	תרעד
פרק כח	נעילה.....	תרעז
פרק כט	מעריב מוצאי יוהכ"פ.....	תרעב
פרק ל	מוצאי יוהכ"פ.....	תרעט
פרק לא	יום אחר יוהכ"פ.....	תרפג